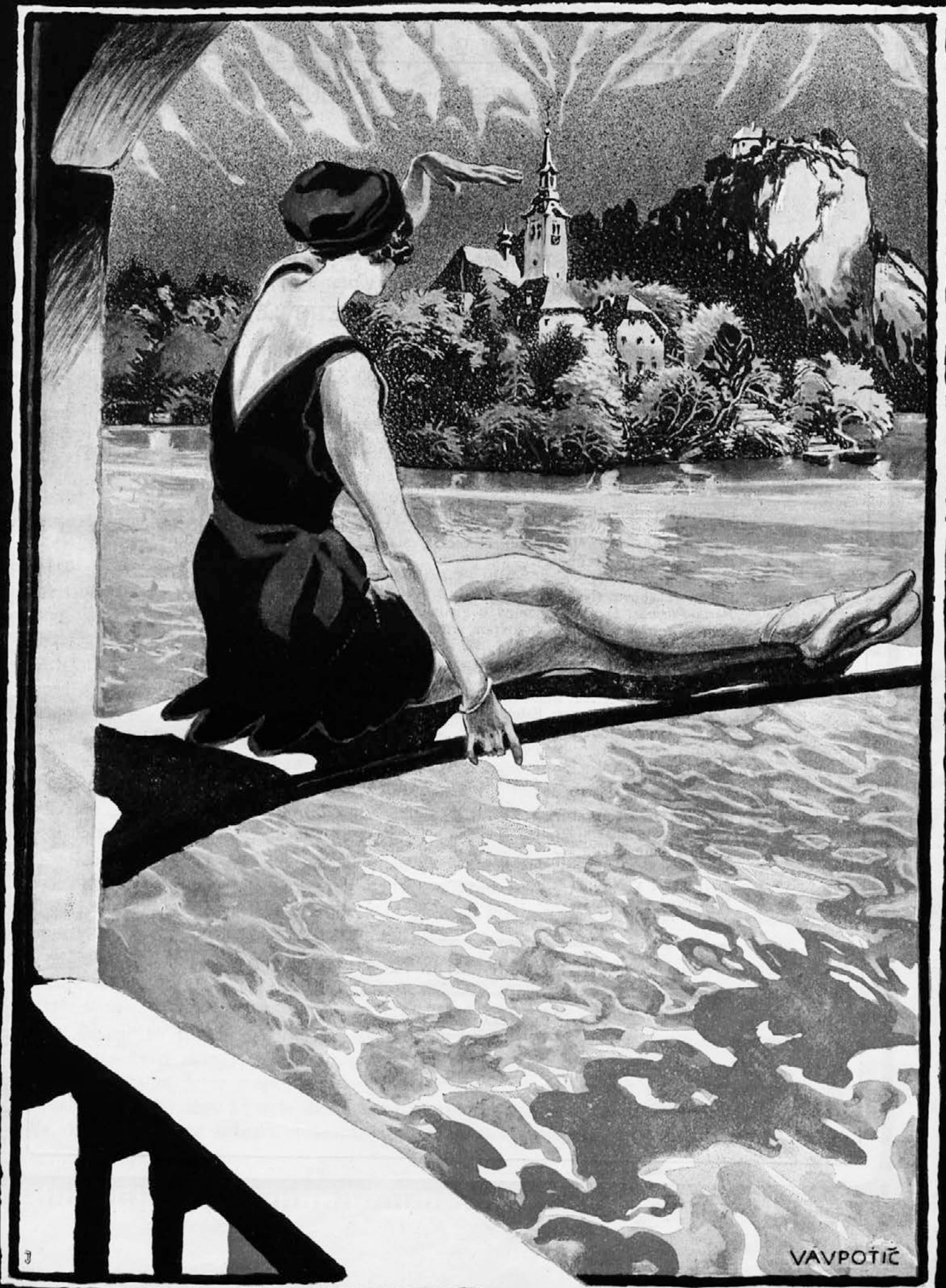

VEŠNA

VAVPOTIČ

JULIJ 1921

ŠTEV. 2

IZHAJA MESEČNO

UREDNIŠTVO „VESNE“ JE V LJUBLJANI

MIKLOŠIČEVA CESTA 16/I

UPRAVNIŠTVO „VESNE“: LJUBLJANA

MIKLOŠIČEVA CESTA 16 (PISARNA DELNIŠKE TISKARNE)

CENA LISTU:

POSAMEZNA ŠTEVILKA 32 K

NAROČENO PRI UPRAVNIŠTVU: ZA POL LETA . . 180 K

ZA ČETRT LETA 90 K

OPOMBA: KROJI SE NAROČAJO PRI UPRAVNIŠTVU (NORMALNA
VELIKOST). CENA: 20–80 K.

VSEBINA:

Beseda k programu	1
C. Golar: Rožna pesem	2
Ana Ziegloserjeva: V pomladnem večeru	2–3
I. Vavpotič: Ivan Grohar	4–6
Napoleonova stoletnica	7
Lidija Wisiakova. (Naša balerina)	8
Boris Putjata: Dvoje aforizmov o gledališču	9
Prof. Volavšek: Iz časov kolovrata, vretena in preslice	10–11
Naše dečve	12–13
C. Golar: Kjer so breze v rosnem srebru	13
Zdenka Markovičeva: Sanje	14
Modne slike	16–19
Arh. prof. Rado Kregar: Estetika ženske mode	20–21
A. D. Legros: Moderni Babel	21
Modne slike	22–23
Našim malčkom:	
Vida Jerajeva: Tri punčke	25
Muha. Otroška šala	25
Na domačem vrtu	25
Kongres gledaliških igralcev	26
Nekaj ročnih del	28–29
V kuhinji licejske gospodinske šole	30–31
Iz razstave v Mladiki	31
Književna poročila	31

UREDNIKA: DR. IVAN LAH IN PROF. IVAN VAVPOTIČ

TISKA DELNIŠKA TISKARNA, D. D. V LJUBLJANI

VESNA

ILUSTRACIJSKA MODNA REVUE IZDAJA KONSORCIJA VESNE V LJUBLJANI

BESEDA K PROGRAMU

Zgodilo se nam je, kakor vsakomur, ki odhaja na življenja pot. Dobili smo od povsod mnogo pohvale in priznanja, pa tudi mnogo nasvetov. Oboje nas je veselilo. Videli smo v tem, da se naša javnost zanima za list in da si želi pri njem imeti svojo besedo. Nekateri bi si želeli več umetnosti, drugi več leposlovja, tretji več mode. Želeli bi vsem ustreči, toda to je nemogoče. Naravno je, da v par številkah ni mogoče podati vsega, kar obeta naš program za bodočnost. V ilustracijah je druga številka bogatejša od prve. Kdor pozna naše razmere, bo znal ceniti našo dobro voljo, da nudimo v tem času tako bogato ilustriran list. Za leposlovje nam ne dopušča prostor, da bi podajali daljše stvari: ako bo mogoče, bomo ugodili v tem oziru našim čitateljicam vsaj v obliki priloge. In moda? Nekateri pravijo, da je je preveč, drugi, da je je premalo. Skušali smo ustreči na vse strani in nudimo v tej številki, kar zahteva sezona.

Iz cvetoče pomladi, ko je prišla „Vesna“ med nas, smo se približali visokemu poletju. Šole so se zaprle in vse hiti na počitnice. Mesta se praznijo in v prosti prirodi si iščemo zdravja, lepote in življenja. — Ob koncu šolskega leta smo imeli nekaj razstav, ki so nam pokazale, kako gre vsa naša vzgoja za tem, izobraziti mladino v duhu narodne umetnosti. Isto delo hoče vršiti „Vesna“ v vsej naši javnosti. Zato podajamo zopet nekaj vzorcev domačih ročnih del. Razstave v „Mladiki“, v „Obrtnem zavodu“, v „Probudi“ so pokazale bogastvo naših narodnih motivov, ki naj se zopet uveljavijo v naši umetni obrti in naj zopet okrase naš dom in našo nošo.

Kdo je pregledal, kdo je popisal krasoto naše zemlje, ki se skriva v naših gradovih, cerkvah, razvalinah itd.? Kdo nam je podal zanimivosti in znamenitosti, ki so se ohranile od starejše dobe? Tudi tu je še mnogo neobdelanega polja, ki bi ga hoteli negovati v „Vesni“ posebno sedaj, ko duh časa prehaja preko vsega starega na dnevni red.

Vemo, da je sedanjí čas za propagando umetnosti med ljudstvom zelo neugoden, ker onemogočajo veliki stroški najlepše načrte. List za listom propada in zapušča za seboj neobdelano polje in nedovršeno delo. Naša narodna kultura bo trpela vsled teh razmer mnogo škode.

„Vesna“ bo skušala premagati težkoče in vršiti svoj program, kakor ji ga nalaga čas. Oni, ki so spoznali važnost našega dela in postali naši naročniki, bodo imeli zadoščenje v zavesti, da so šli z nami vred v boj za dobro stvar. Le v tem skupnem delu je zagotovljena zmaga in uspeh v bodočnosti. Zato vabimo vse, posebno pa naše žensktvo, da se združi okoli naše „Vesne“ in omogoči nadaljní razvoj revije, ki je namenjena našemu družabnemu in kulturnemu življenju.

C. GOLAR:

ROŽNA PESEM

*Sedaj je čas,
ko zveni ljubezen
skozi noč zmagovita —
sedaj cvete rdeča lilija in pesem,
sedaj pojó zvezde in rosna žita.*

*In lepe deklice klijejo
v žametni rdečici,
kot češnjev cvet sijajo,
krog gladkih bokov in ledij si vijejo
pasove iz svilenih tkanin,
blestečih se ko smaragd,
rdečih ko rubin.*

*Lepe ko zvezde
si vence krog čel pleto,
lepim ko zvezde
žare se lasje ko Krezovo zlato.*

*Sedaj je čas,
ko nedra in naročja
mladih gospâ
diše kot vijolice in jasmin —
sedaj je čas,
ko se izgubi
jutranje solnce z obočja
in sinjih planin
v zlato roso plamtečih oči.*

*Omamljene kot čebele v majski zori hité
lepe deklice in mlade gospé
s srci hrepenečimi,
s stopinjami zvenečimi
po biserni poti,
z girlandami zaveseni,
z rožami potreseni,
ljubezni naproti.*

V POMLADNEM VEČERU

Mesec je stal visoko na temnem obzorju in je bil poln, kakor denar čistega kova, za katerega ni bilo doslej kupljeno še nič, kar bi oskrnilo njegov blesk in sijaj. Svetil se je čudno jasno, da so zvezde pobledle v njegovi hladni in nekako otožni svetlobi, ki je bila podobna tihemu žarenju sveč. Nebo je bilo v svoji temni, žametni in globoki mehko in neizmerni visokosti in krasoti polno čarov in pomladnih slutenj, ki jih prižene v bližnjih jutrih na široko čisto nebesno

planjavo kopa belih oblakov, da jih zavije v prozorne zamotane megle in jih na zapadu strese v grad iz biserov in živega zlata. Prišla je noč pomladnih sanj, ko se delajo čudeži v prirodi in na nebu je mogoče videti znamenja bodočih dni. Prišla je noč prestopnega leta, ko se slavi na obnebu srečanje dveh žarečih svetov: Venere in Jupitra, ki se moreta pozdraviti s svojo svetlobo enkrat v sto letih.

Svetloba Venere je bila nenavadno jasna in tudi Jupiter je žarno plapolal. Kakor da se hočeta s svojo svetlobo ne le pozdraviti, ampak se v nji opajati in naslajati in se vabiti na bodoče svidenje. V sinji mesečini se je razsvetlil gaj, s katerega sta od nasprotnih strani prihajala dva para ljudi. Kakor da bi bil v proslavo zvezdnega srečanja park z mesečno razsvetljavo, so se v njem kazali cvetoči nasadi, skupine brez in vrb, in pod njimi so se nizko pri zemlji skrivali rožni grmi. Pomladanske slutnje so drhtele skozi hladni zrak, v katerem so dihale tople meglene breze v sanjah o prebujenju v senci jagnjed in svežega mladega listja in rože, še nerazvite, so vzdihavale v hrepenenju po čudežih majskih noči, ki jih bodo poljubljali s toplimi rosnimi poljubi in bodo z dežjem omile njih brstje in protje, da bo v juniju vzcvetel njih rdeči dehteči cvet. Trava si je šepetala pod snegom o zlatem bogastvu pampelišek in o lepoti kresnic, bezgova gošča je gledala s svojimi še trdimi popki proti zvezdnatemu nebu in opojena od njegove slave je stresala s svojih mladik snežne kosme, ki so tiho padali po tleh. In pod mlado lipo, ki je še vsa temna spala globoko do svojih korenin, je obstal par zaljubljenec. Objela sta se trdo, da se je zdelo, kakor da sta nepremično vzrastla iz zemlje. Nista se menila za srečanje na nebu, niti za svit meseca, nista slišala šepetanja pomladanskih obljub, niti nista zapazila toplih pihljajev, ki so prihajali od nekod iz daljav kakor da se vračajo ptice z juga z razprostrtimi perutmi.

Kaj so vse pomladanske slutnje
proti vročemu objemu?

Kaj je srečanje zvezd proti
srečanju dveh ljudi?

Kaj je vse pomladno šepetanje
proti opojnosti besedi: imam te rad?

In proti lipi je nameril svojo pot tudi drugi par — mož in žena.

On, debel vsled dobrot domačega ognjišča in dolgočasje zakonske postelje, ona šibka, bledega obraza, velikih modrih oči, ki so posinjele v solzah. Okoli ust sta ji dajali dve potezi izraz žalosti in sta delali njeno lice ovenelo.

Žena je rekla molčečemu možu: «Poglej na zvezde! Ali vidiš, kako se njih žarki pretapljajo, zdaj bolj žari Venera, zdaj Jupiter. Kot da bi drug drugega

omamljala in se drug v drugega vsesavala. Hotela bi biti srednjeveški mag, da bi znala čitati v zvezdah. Kaj neki prinaša njihovo srečanje na nebu?»

Mož je odgovoril hladno: «Ah, romantika! To je naraven astronomski pojav, ki je že v naprej preračunjen do zadnje točke. Tu se more občudovati samo vedo, drugega nič.

In ženi se je zdelo, da hodi sama skozi tiho noč, popolnoma sama, tako da jo je skoraj strah te sate. In začutila je v sebi naenkrat pomladansko hrepenenje, hrepenenje polno čarov in bolesti, ker je bilo neizpolnjivo: srečati človeka, ki bi se ustavil poleg nje in bi z žarom svoje duše zasvetil v žar njene duše. Da bi se njih duši v trenutku srečanja vsesali druga v drugo in se opojili, da bi bilo to srečanje slavno in edino v vsem predolgem življenju človeštva. Da bi ta trenutek srečanja objel vse življenje, četudi samo za en trenutek...

Šla je par korakov za možem in je gledala v zvezde. In potem je s svojimi pogledi premerila rastlinstvo, opajala se je s pomladnimi slutnjami in s šepetanjem polnim obljub. In stopila je blizu zaljubljenec. Stala sta kakor bi bila vrastla v zemljo, usta na ustih, pogled v pogledu. Za nju ni bilo srečanja razen srečanja njih usten, zanju niso svetile nebeške luči, niso sanjali grmovi, ni šepetala zemlja, niso šumele v daljavi peroti vračajočih se ptic.

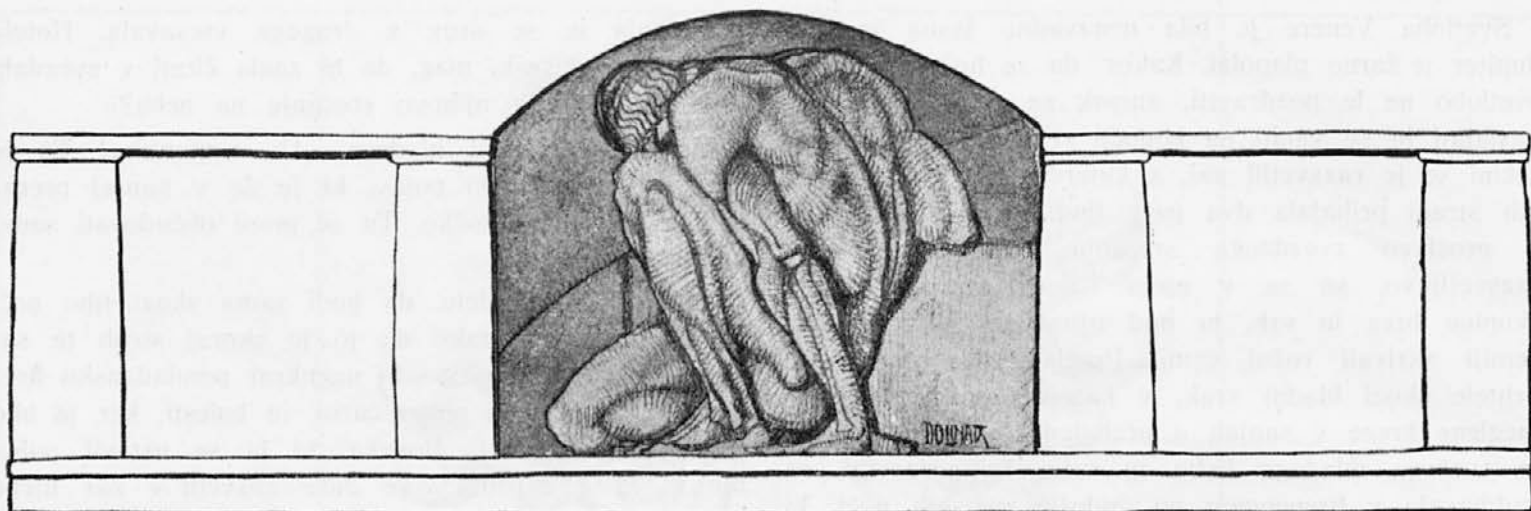
In dočim se je mož oddaljeval z diskretnimi koraki, je stala žena kakor prikazen pred zaljubljenecema in srce jo je zbolelo; trenutno je v nji zadivjala radost in bolest in hotela jima je zavistno in radostno reči: «Oj srečna!» A nehote so ji ušle iz ust besede: «Oj nesrečna!»

To je prihajalo iz spoznanja, da se v takih pomladnih večerih ne srečujejo ljudje enakih žarov. In zaljubljenca, motena v svoji ljubezni, sta gledala za ženo, ki je odhajala v noč, sta preslišala njen tihi vzdih in ko sta videla, kako jo je mož ljubeznjivo vzel pod pazduho, sta oba naenkrat vzkliknila: Oj srečna... Mislila sta na toplo zatišje in varno zavetje ljubezni.

In v tem vzkliku je bilo toliko zmote, kolikor je bilo resnice v ženinem vzdihu. Kajti zvezde se srečavajo samo na nebu in to samo enkrat vsakih sto let.

Ana Ziegloserjeva.

I. VAVPOTIČ

IVAN GROHAR

Marinettijeve metode so zašle končno tudi med nas. Časi skromnega uveljavljanja smeri in načel so daleč za nami.

Zato pa je zagrmel veliki reklamni boben. In nataknili smo Slovenci prav velika očala s še debelejšimi lečami, pa se naslajamo ob tem našem velikem življenju in stvarjanju.

Kritiki od raznih strani so prišli, da nam razodejejo velike skrivnosti nove umetnosti.

Tako smo koncem koncev vpeljali tudi vence v umetnostno razstavo.

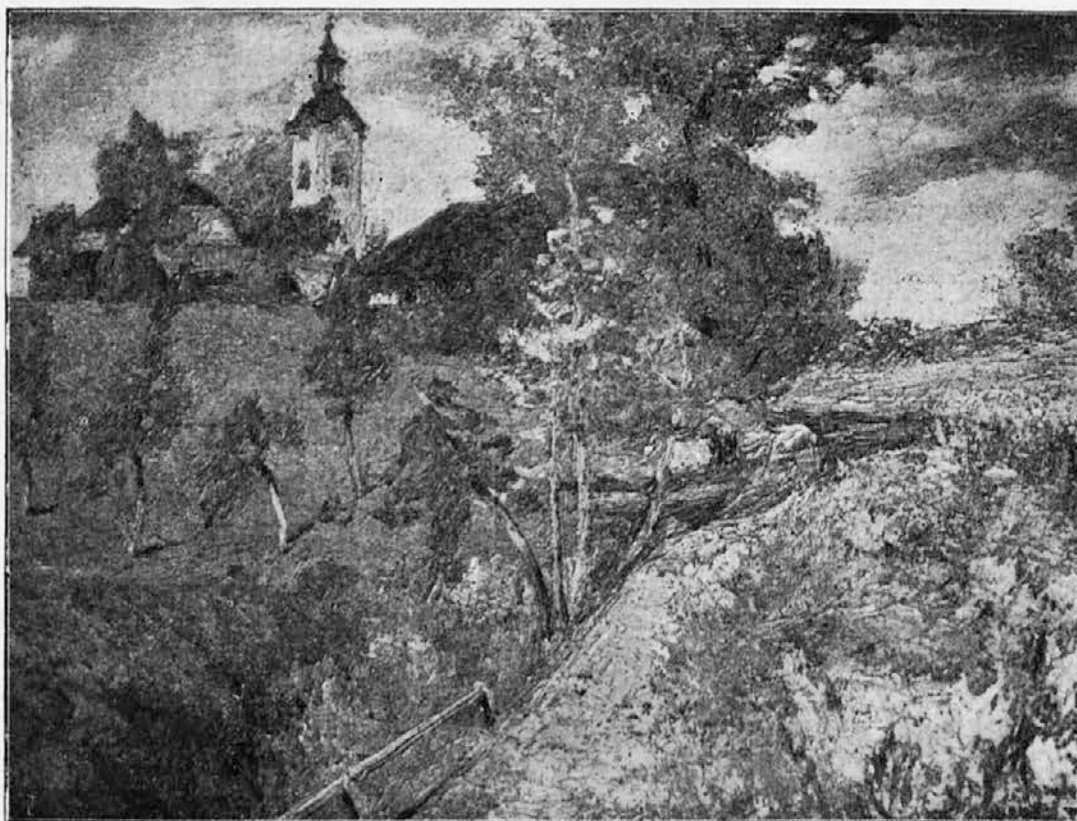
Pa da jih je neka omladina poklonila komurkoli, — moralo pa se je zgoditi, da so poklonjevalci vencev

tako zelo pozabili, da je pravkar letošnji maj poteklo deset let, odkar je zatisnil za vedno oči eden naših največjih, naš Ivan Grohar!

Manom Groharjevega genija bi morala biti posvečena letošnja Umetnostna razstava. Toda, zdi se, da smo že davno pozabili, da spi veliki mrtvec tam pri Sv. Križu, «nevzdramno spi», ne motijo ga tihi, pobožni koraki prijateljev in tovarišev, kajti ni jih od nikoder in če bi prišli, pretežka je orijentacija, tako zapuščen in reven je ta grob.

Takrat pa, pred desetimi leti — koliko lepih sklepov — o nagrobnem spomeniku, o ljubljanski ulici, ki naj nosi pokojnikovo ime! Ostalo je pri «sklepih».

KRAJINA

Prihaja čudni čas, ki ne čuje več glasu preteklosti in hoče živeti le današnjemu dnevu, ki proglašja preteklo za mrtvo, tradicijo za bajko, ruši vse dosedanje in obljublja zgraditi na temeljih novega povojnega vsečlovečanstva novo katedralo — temu novemu rodu so Groharji pač le še beseda iz domačega leksikona.

In vendar, kako daleč in v globino seza senca velikega mrtveca v kulturno početje današnjega dneva in takrat se zazdi, kakor da je ž njim umrla ona velika slavna doba slovenske moderne, ki je z imenom »Save« ponesla slovensko ime v evropske prestolice.

In da ni bilo te diskretne, tako čiste slovenske note, nikdar se ne bi bila odprla vrata evropskih razstav in salonov naši mladi umetnosti.

Na Dunaj, v Krakov, Varšavo, Berlin, Monakovo, Rim in Curih, v London in v najnovejšem času v Pariz je nesel Grohar s tovariši, pa tudi sam, slovensko ime in zavojeval vsa jugoslovanska srca na opetovanih razstavah v Zagrebu in Beogradu.

Žal, ni tu prostora, da bi pripovedoval o pokojnikovem življenju — trnjeva pot slovenskega umetnika proletarca, še manj, da bi se spustil v podrobno analizo njegove umetniške osebnosti in njegovega dela.

DELO NA POLJU

Grohar, Jakopič, Stern, Jama, Vesel, kolikor imen, toliko programov, in vendar le navidezno programov; naše Barbizonce je družil in spajal le en edini program, resnica in ljubezen do rodne grude, ki je tako vroče ni poznala doslej slovenska vpodablajoča umetnost. Ko sem gledal letošnjo devetnajsto razstavo — devetnajsto že —, koliko obilega in bogatega sadu bi morala že pognati Groharjeva srčna kri. Kje je ona topla, sanjava milina, ona nežna, solnčna prisrčnost pomladnega jutra, ki je bolj slovenske nisem nikdar gledal in ki vas objame vsega, če se s pobožnim srcem zagledate v Groharjevo sliko!

Zdavnaj bi morala že krasiti slovensko knjižnico, če ni denarja za dragoceno razkošno publikacijo, vsaj skromna manjša monografija o pokojnem Groharju. Kako bogato ne le na trpljenju, marveč tudi hrepenjenju in lepoti je bilo to življenje! V bojarosti značaja, avanturah revnega pastirčka, mladeniča, ki se mora po dovršenih umetniških študijah vdinjati za »tabrharija« na kmetih, da si reši to proketo življenje, dezerterja, ki se skriva po Trenti in beneških gorah, lačnega in strganega organizatorja slavne razstave pri Mietkeju, vedno višje in višje se vzpenjajočega umetnika, ki ga solncu najbližje — modernega Ikara —

strmoglavu prokletstvo vseh velikih mož, ki so hrepeneli in gladovali vse svoje življenje — strašna dekla božja — tuberkuloza, koliko gradiva za romansijeja, psihologa! In vse faze njegove umetniške poti, od otročjih početkov preko akademskih studij do odkritja rodne zemlje, od Segantinijeve epizode, — kolika sorodnost in vzporednost duš in značajev! — od tovariškega miljeja prijateljev impresijonistov, ki prenašajo pridobitve velikih Francozov, osvoboditev luči, atmosfere in trenutka na slovensko zemljo, v neoimpresionistično analizo luči in barve in končno v

PRI DELU

KMEČKA SVATBA

«delu na polju», oproščajoč se vsega optičnega radikalizma in materije objekta, noseč že v prsih smrtno kal — absolutna umetnost, še vedno vsa tiha prisrčna toplina slovenske duše in vendar nad vsem genij vsečlovečanstva, in kjer bi drug ustvaril skromno sliko žetve na krompirjevi njivi, rastejo Groharju ljudje in polje v monumentalno vizijo ekstatičnega zanosa, fenomen, hrepeneč k solncu in nebu, spajajoč grudo in ljudi in zemljo v eno veliko in edino: lepoto — koliko gradiva za strokovnjaka analitika in zgodovinarja!

Zgoditi se mora prej ali slej, da dobimo Groharjevo monografijo, ker bi ga sicer res ne bili vredni.

V spomin pa prinašam prijateljem in prijateljicam «Vesne» nekaj malo, žal le črnih reprodukcij Groharjevih del, ki so pač le prav blede slika neizrazljivih lepot pestre in vendar tako harmonične palete velikega pokojnika. Prinašam jih iz vseh dob, od zgodnjih «Kmečko svatbo», iz «barbizonske škofje-loške dobe» to tako čisto in ljubko slovensko «pokrajino», iz zadnjih let na vrhuncu notranjega in umetniškega razvoja pa «vezalca snopja», last Narodne galerije, in lavirano perorisbo, studijo k slavnemu «delu na polju», sedaj lasti gospoda ravnatelja G. Erzina, znanega slovenskega mecena. Omejiti sem se moral le na par prikazov pokojnikove umetnosti. Znamenitega «sejalca» in «mecesen» najdete v zbirki barvastih reprodukcij, ki jih je izdal slikar Jakopič, slavno »pomlad«, «Staro Loko» in druge pa v zadnjih letnikih «Slovana» in «Dom in sveta».

NAPOLEONOVA STOLETNICA

Dne 5. maja t.l. je slavila Evropa spomin moža, ki je globoko posegel v usodo evropskih narodov in je s svojim genijem preobrazil stari svet po svojih nazorih, dokler ni usoda tudi njegovemu zmagovitemu pohodu zastavila pota. Pri teh velikih dogodkih je bila udeležena tudi naša domovina, zato smo se tudi mi spominjali Napoleonove stoletnice. Vemo dobro, da Napoleona ni vodila kaka posebna ljubezen do nas: rabil nas je, zato nas je vzel. V primeri s prejšnjimi avstrijskimi razmerami je bil to za nas napredek, ker nam je bila dana možnost, da kaj storimo zase in se bolj samostojno razvijemo, posebno ker smo z Ilirijo dobili zvezo z jugom in morjem. Toda naše sile so bile preslabe in mogli smo le malo izrabiti razmere v svojo korist. Napoleon je spoznal naš pomen v Evropi zaradi naše lege: s tem nas je opozoril na našo bodočnost. Pričakovati od njega, da nam prinese narodno kulturo in samostojnost, bi bilo prav tako napačno, kakor je danes napačno pričakovati, da nam bodo to v polni meri darovali oni, ki so prišli za njim. Ime Napoleonovo hrani naša zgodovina v dobrem spominu in odmeva tudi v naši literaturi. Zato je bilo primerno, da je ob tej priliki naš mestni licej priredil domačo slavnost z lepim sporedom, ki je ugajal gostom in mladini. Popoldne ob 4. uri je bila risalnica v «Mladiki» polna povabljenih zastopnikov šolskih in drugih prosvetnih in državnih uradov. Spored je otvoril ravnatelj A. Jug s pozdravom na goste, nato je sledila deklamacija veličastne Aškerčeve pesmi «Napoleon» (gdč. Glaserjeva). Naš pesnik je podal tu vso mogočnost Napoleonove osebnosti in njegovega pohoda čez Evropo — dokler ni zadonel glas: Napoleon stoj! ... Usoda je spregovorila in od zmag in sanj je vodila pot na otok Sv. Helene. Dekla-

macija je bila podana krepko in izrazito. Dr. Lah je podal nekaj misli na naslov: On in mi. Sledila je nežna otroška scena, ki so jo predstavljale gojenke v francoskem jeziku. Jean Berangerjeva pesem «Les souvenirs du peuple» je bila podana v sliki: stara mati pripoveduje vnukom, kako je videla velikega cesarja. (Njene spomine so predstavljale štiri skioptične slike, s čimer je pridobil ves prizor na živahnosti.) Tej sliki je sledila «Ilirija oživljena», ki so jo predstavljali naši malčki. Sredi spečega jugoslovanskega naroda (deklice v narodnih nošah) spi pozabljena «Ilirija». Vse je mirno, mrtvo. Pa se zasliši glas iz daljave. In stopi Napoleon na oder, dvigne roko in zakliče: «Ilirija vstan». Ilirija se zbudi iz spanja, verige padajo z njenih rok in sprašuje: «Kdo kliče na dan?» Nato popisuje svojo usodo, svojo zgodovino in kliče svoja mesta in svoje otroke iz pozablenosti v novo življenje. Narod se prebuja, vstaja:

Duh stopa v Slovence
Napoleonov,
en zarod poganja
prerojen, ves nov.

Obdana od živega mladega naroda se združi Ilirija z Napoleonom v lepi nadi, da bo postala «prstan Evrope». Ves prizor so deklice izvedle harmonično s pesmijo in mislijo: vsa slika se je odlikovala po pestrosti in jasnosti barv. Nato se je predstavljala Aškerčeva pesem «Napoleonov večer v Ljubljani». Maršal Marmont slavi na dan 15. avgusta 1810. Napoleonov dan v Ljubljani. Vsa Ljubljana se je zbrala na slavje. Pri mizi se vrste zdravice na čast Napoleona. Vsak napiva v imenu svojega stanu.

NAŠA ILIRIJA (gdčn. Ravniharjeva)

A sredi družbe tih menih
napitnice posluša...

Tam ob koncu mize sedi pesnik
Vodnik, «pater Valentin». Tudi on se dvigne in napije v imenu Slovencev:

V imenu našega rodu
in našega jezika,
kateremu šele od vas
čast došla je velika,
Francozi vam zdravico to
od patra Valentina...

Bila je to zgodovinsko lepa slika, ki bo prej ali slej našla tudi svojega slikarja. Vsa slika je bila podana v miniaturni. Gojenke so lepo rešile svoje vloge. Sliko je oživil balet, deklamacija pa je pojasnjevala dejanje. Z marsejezo je bila končana ta slavnost, s katere podajamo tu par slik v spomin.

NAŠ NAPOLEON (gdčn. Bogadyjeva*)

* Tragična usoda je hotela, da je mlada gospodična prav pred kratkim podlegla zavratni bolezni.

LIDIJA WISIAKOVA. (NAŠA BALERINA.)

Naša mlada slovenska plesalka gđc. Lidiја Wisiakova je priredila pretekli mesec s svojim učiteljem Vaclavom Vlčkom svojo prvo turnejo po Jugoslaviji. Javno je prvič nastopila lansko leto in takoj njeni prvi nastopi v Ljubljani in v Rogaški Slatini so vzbudili splošno pozornost. Imeli smo jo priliko videti v Rogaški Slatini, kjer je bil njen večer polnoštevilno obiskan od jugoslovanskih gostov in je ostal njen nastop vsem dolgo v spominu. Že takrat so izražali jugoslov. gostje željo, da bi prišla gostovat v naša jugosl. mesta.

VACLAV VLČEK

Wisiakova je nastopila v Osijeku, Novem Sadu in v Beogradu s popolnim uspehom. Vsi listi enoglasno hvalijo njeno plesalsko umetnost, gracijoznost in lahkoto, ki se izraža v vsakem gibu in gesti. Posebno lep je bil uspeh v Beogradu,

LIDIJA WISIAKOVA

kjer je prišlo čestitat več poročevalcev mladi umetnici. Zanimivo je, da kritiki niso hoteli verjeti, da je ta mlada umetnica Slovenka, ampak so mislili, da se skriva za njo — Rusinja. Kakor slišimo, se govori o angažmanu za Beograd. Mi naši mladi umetnici čestitamo k njenemu uspehu. Program je obsegal več težkih točk. V zadnji točki Parmove „Slika z Gorenjske“ so porabljeni naši domači plesi, pri čemer je tudi narodna noša gorenjska budila na jugu mnogo zanimanja. Začetki obetajo naši mladi umetnici lepo bodočnost.

BORIS PUTJATA
ČLAN NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Boris Putjata: Dvoje aforizmov o gledališču

Gledališče zahteva od onega, ki mu služi,
vse življenje, a daruje mu samo trenutke;
toda vse življenje obdarjencu ni žal za to

Ljubim gledališče,
ker ono je življenje
nad življenjem

IZ ČASOV KOLOVRATA, VRETENA IN PRESLICE

Prof. Volavšek, tajnik društva „Probuda“

Slike iz narodopisne zbirke prof. Grebenca

Z narodnim preporodom začelo se je buditi zanimanje za izdelke slovenske ljudske umetnostne obrti in za praktično uporabo njenih motivov tudi pri nas. Ustanovilo se je s sodelovanjem umetnikov-obrtnikov posebno društvo „Probuda“, ki si je nadelo nalogo zbirati in razvrščati te motive ter jih uporabljati za umetnostno obrt, ki je pri drugih narodih že visoko razvita.

Najbolj zanimiva in v umetniškem oziru najbolj dovršena je preslica. Preslica ima, bodisi da je v rabi kot samostojno orodje, (v tem slučaju se imenuje vreteno), bodisi da je v zvezi s kolovratom, najrazličnejše oblike. Vreteno je v glavnem na eni, ali na obeh straneh koničasta palica, ki nosi na gornjem koncu kodeljo ali povese prediva. Vreteno služi za predenje lanenega ali konopljinega prediva, pa tudi volne, in je bilo ali prosto viseče na podstavku, ali pa se je zataknilo za pas. Palec in kazalec zbirata in združujeta posamezna vlakna v nit, desna roka pa suče vreteno. Seveda se mora z delom začasno prenehati, kadar doseže nit dolžino poldruga metra. Nit se ovije okoli sredine vretena in predenje se zopet nadaljuje. Ta „preja“ je mogoča tudi na potu na polje in se tudi v resnici vrši.

Taka vretena so, da se omejimo na Jugoslovane, še dandanes v navadi v Južni Srbiji in Makedoniji in pri Čičih v Istri. Nekoliko drugačne oblike imajo v Severni Srbiji, Albaniji, Črni gori, Bosni, Dalmaciji in Belikrajni.

Nas pa zanima pred vsem gorenjska preslica. Slike nam kažejo preslice iz Bohinja in Kranjske gore. Četudi obstoji razlika med preslicami posameznih gorenjskih vasi, vendar jih lahko delimo v dva glavna tipa. Razlikujemo preslice, ki se zožujejo navzgor v obliki stožca in preslice s štirivoglatimi stolpci. Oboji so izdolbeni in v njih binglja včasih

iz preslice same izrezani zvonček. Mesto zvončka se nahajajo v izdolbinah tudi na enak način izrezane kroglice. Še skoraj bogatejše okraske nam nudi ročica, s katero se pritrdi preslica na kolovrat. Na obeh najdemo mnogovrstne motive. Najnavadnejši so: srce, včasih poševno zavito, ki je značilno za Kranjsko goro, kolesa s prečkami, rozete, jednako-kra-križ, črte in trakovi, Kristov monogram in letnice. Bolj redki so rastlinski motivi kakor tulipan in smreka, seveda močno stilizirani. Najbolj zna-

čilen je za gorenjsko preslico srčni motiv, ki ga ne najdemo pogostoma na drugih preslicah. Svojo obliko je pa dobila preslica od vaških zvonikov.

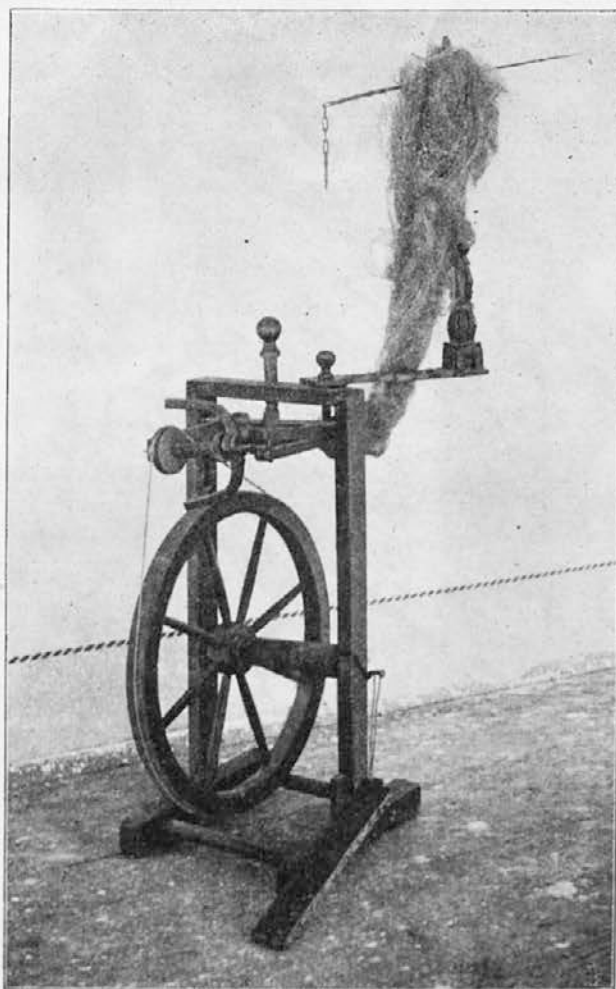
Pozabili bi bili skoraj na kolovrat! Dejstvo je, da prvotno v jugoslovanskih deželah sploh ni bil znan in je tudi še sedaj malo razširjen. Poznala pa ga je že od nekdaj Gorenjska, Južna Štajerska in Dolenjska, izvzemši Belo krajno.

Kolovrat, ki ga je izumil v začetku 16. stoletja nemški podobar Jürgen, olajša zelo prejo. Vrtenje vretena, kakor tudi navijanje niti opravlja kolo, ki ga goni predica z nogo. Obe roki sta torej prosti za zbiranje vlaken in tudi preje ni treba vsled navijanja niti več prekiniti.

Kolovrat, ki je bil nekoč glavni del nevestine bale in se je ponosno zibal, s trakovi okrašen vrh skrinje, ko so

peljali baliž na nevestin dom, je bil sicer tu in tam finejše izdelan in tudi pobarvan, isto tako včasih tudi preslice, vendar je bil običajno navaden izdelek strugarja, brez posebnih okrasov, razun letnice in morda monograma lastnice. Zakaj pa je bila ravno preslica na kolovratu najlepše okrašena, naj povedo čitateljicam naslednje vrstice.

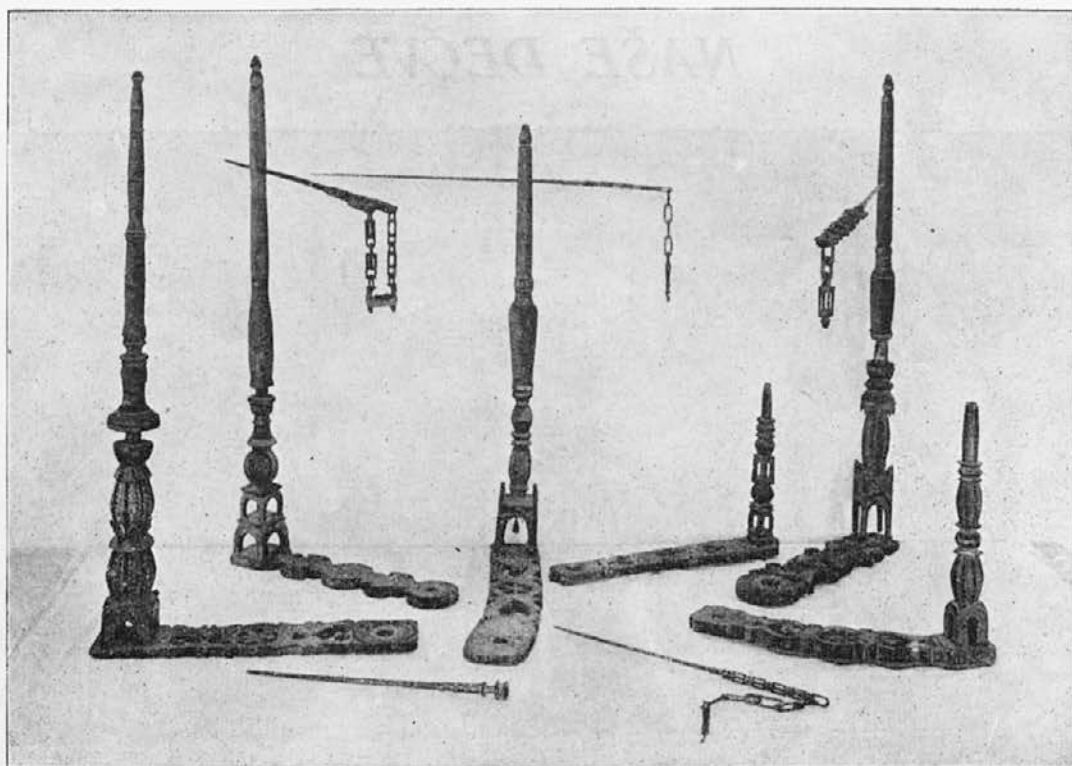
Zamisliti se moramo v ono romantično dobo kmečkega življenja, ko se je ob zimskih večerih zbiralo staro in mlado, pred vsem dekleta in fantje,

KOLOVRAT

sedaj v tej, sedaj v oni hiši „na prejo“. Pri slabo brlečih treskah v železnih svečnjakih so brneli kolovrati, so sukale predice niti, ob šaljevem pripovedovanju starega deda „o nekdanjih lepih dneh“. Pripovedki je sledila narodna pesem, tej zopet šale in razne zabave v pozno noč.

V hišo je stopila zakasnela predica in urno hitela k svojemu kolovratu. Nehote ji je zastala noga, ko je na kolovratu zagledala mesto svoje stare preslice novo, z lepo izrezljanimi srčki in vršičkom rožmarina na vrhu. Zarudelo je lice, a oko, pod povešenimi trepalnicami je iskalo darovalca med fanti, ki so v kotu sedeč zbijali vesele šale. Ni ga bilo treba dolgo iskati, saj je tudi on z vnemo opazoval, kak vtis napravi darilo na njegovo izvoljenko. To nemo fantovo vprašanje ni ostalo brez odgovora. Prihodnjo nedeljo se je ponašal darovalec preslice z lepo vezeno rutico. Še par tednov morda in med nevestino balo se je postavljaj nov kolovrat s pred kratkim darovano preslico. Načemerila je morda mlada ženka za trenutek lepo lice, ko je zvedela, da se z izrezljavanjem srčkov ni mučil njen izvoljenec, ampak da je to mučno delo izvršil

VRETENA IN PRESLICE

vaški pastir, kot splošno znani domači umetnik, toda potolažila se je kmalu, saj so tudi naročeni srčki govorili o moževi ljubezni.

Isto vlogo je igrala pri preslici igla. Na preslico se namreč natakne še poseben nastavek, kot podaljšek preslice za predivo. Da ni bilo treba prediva privezovati, so

skozi ta nastavek vtaknili drobno povprečno paličico. To šibico je včasih nadomeščala krasno, iz enega kosa lesa izrezljana igla, ki obstoji iz dveh glavnih delov. Na enem koncu ošpičena igla prehaja polagoma v izrezljane stolpiče, slične presličnim in slednjič v drugi del, v leseno verižico. Verižica nosi na svojem koncu roko s ključem, ki naj bi tolmačil fantovo prošnjo po ključu do srca mladenke.

Druge igle imajo na koncu dvojno verižico, na kateri visi zibelka, znamenje bodoče zakonske sreče.

Lahko trdimo, da prekašajo preslične igle po svoji nežni umetniški izvedbi vse v lesu izvršene izdelke ljudske umetnosti.

Izginila so do malega s slovenske zemlje modra lavena polja, izginile so prekrasne narodne noše, izginili so žal z njimi tudi oni, poezije polni, bajno-krasni prejni večeri.

NAŠE DEČVE

1

Križasto krilo z životnikom, nad robom dva baržunasta našitka. Črn predpasnik z veliko pentljo. Bel ošpetelj

2

Enobarvno krilo z životnikom, črn predpasnik, rožasta ruta z resami. Ošpetelj ob roboh rokavcev in vratu okrašen z zobčki

3

Krilo in životnik temne barve z rožastim ali pikčastim vzorcem. Priprost ošpetelj, bel predpasnik

Praviloma mora krilo biti vsaj tako dolgo, kakor ga ima prva ženska figura (na levi); pri ostalih dveh se risba ozira bolj na današnjo modo kratkih kril; tudi predpasnik desne figure je bolj moderne vrste, nego naroden

DEČVA

Iz vzorcev naših mater povzeta, lepa in prijetna je pred nami. Praktična in cena letna obleka, navadno iz pralne tkanine, ki se je vsaka izmed nas lahko posluži, pa naj bode za dom in delo, za izlet ali letovišče. Vsepovsodi naj se prikazuje brhka in zala dečva. Vas in mesto sta bila preplavljena z nemškim „dirndlom“. Dovolj mednarodnega imamo, čemur se ne moremo ogniti; kroj poletne obleke pa naj bo naš, popolnoma naš. Dečva vsa in samo naša.

C. GOLAR:

KJER SO BREZE V ROSNEM SREBRU

Kjer so breze v rosnem srebru,	Cvete ji telo v ljubezni,
gre devojka Jana —	snežno grud ji plameni,
z barbaricami* je njena	kot bi se napile solnca,
lepa pot nastlana.	gledajo ji v svet oči.

V njenem nežnem spe naročju
moje misli vse noči,
ko razgrinjajo se zlate
zvezde nad poljanami.

* barbarice = narodno ime za spominčice.

PODROBEN POPIS K DEČVAM

Želeti je, da se sedaj, ko je prilika in razlaga podana, oprime naše ženstvo z vsem razumevanjem in veseljem dečve. Danes prinašamo tri tipe, pripravljamo pa jih še več. Krilo in prilgajoči se životnik sta vedno skupaj sešita. V pasu je krilo močno nabrano, spodaj nad robom dvakrat pošito z baržunastimi trakovi. Krilo in životnik sta navadno temna, brez vzorca ali pa križasta, drobno rožasta ali pikasta. Ošpetelj je za vratom zadrgnjen in ima poljuben izrez. Rokavci so lahko gladki ali nabrani. Predpasnik dosti dolg in širok, bel ali črn z veliko zadaj zavezano pentljo. Ljubko se podaja okoli vratu pisana svilena ruta z resami, ki služi posebno v hladnejših dneh ali pa na glavi zadaj zavezana. Jako lična je tudi ruta za na glavo iz istega blaga kakor krilo in moderc. Obutev so črni šolni in bele nogavice.

ZDENKA MARKOVIČEVA

S A N J E

Naj čuti danes oni, ki ima priti in je nekje na daljni poti k meni, da ga čakam z razprostrtimi rokami, z gorečimi ustnicami in žarečimi očmi.

Naj pride!

Roke mu širim nasproti, čakam ga, da ga odvedem v dom kakor kralja.

In vidim ga: prihaja.

Pogled potaplja v moj pogled, blede je in nesrečen. In on dviga svoji roki in blagoslavlja mojo glavo in poljublja me naravnost v oči, poljublja me blazno, da si mislim: izpil bo iz mene vso silo, ves žar in vso mojo mladost.

Da, tako ga vidim in vem, da bo prišel in me bo našel. In takrat bova eno, nov svet, nova nebesa, kjer bo kraljeval nov bog, — bog naših duš.

Ali slišiš daljno mojo pesem? Noč je in veje bijejo ob okna in tiho šume.

Ti me ne poznaš, a čutiš me. Ti čutiš sedaj moje roke na svojem vratu in bi jih hotel odložiti, sedaj jih čutiš na glavi, v laseh, in bi jih hotel ujeti, sedaj jih čutiš na čelu in bi jih hotel poljubiti.

Čutiš moj korak in se oziraš, a mene ni, čutiš dih mojega bitja, a soba je hladna in prazna.

Cuješ moj smeh, veseli, razposajeni dekliski smeh in mraz te spreletava in ti se treseš: slišiš govor in trepet svetle obleke in mene ni.

Ti vstrajaš, da me poiščeš in poljubiš, objameš in osvojiš za veke, ti davno pričakovani.

Nihče te ne bo sprejel tako, kakor jaz.

Niti cvetovi črešenj, ki zapopkani čakajo pomladi, niti gnezda lastavic, ki ganljivo vzgajajo svoj zarod, niti pomladanski vetrovi, ki pričakujejo solnca in pesmi in vonja, ne bela jadra ladij, ki si žele vetra, da krenejo na pot.

Nihče ni — kakor jaz. Ker v meni je vse hrepenenje pomladi, vse iskanje skritih semen v zemlji, vse bogastvo sveta in življenja.

Vse žive barve, vsa svilnata rjuha cvetja — vse je v meni.

Vse dišave gričev in dolin so v meni.

Vse ptiče pesmi in njih vsikliki so v meni.

Vsi solnčni zahodi, ki so himna lepote sveta, odsevajo v meni.

Pridi in najdi me.

Čakam te. Kličem te. Ne vem ti imena, a kličem te. Na ta glas bi slišal samo ti, sedaj brez imena, toda večni in edini moj.

GOSPA ŠARIČEVA, ČLANICA NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Obleke za poletje I

Batist ali etamin, vezen z drugobarvnimi pikami

1

Praznična dekličja obleka iz etamina žavbljevo-vijoličaste barve (malvenlila), okrašena z venčki belih svilenih cvetk

2

Olivno-zelena taft-svila, pentlja in rokavni zavihji podloženi z rjavo svilo

3

Obleke za poletje II

4

Svetla rumenkasto
rjava (beige) svila
z volneno vezenino

5

Surova svila z rjavo
svileno vezenino

6

Tenke platno vezeno
s pralno polsvilo
v poljubnih barvah

5

6

Letoviščne toalete I

Kineški crêpe (crêpe de chine) bledorožnate barve

7

Srebrno siva svila z vezenimi pavjimi očesi v naravnih barvah

8

Večerna toaleta iz terra-cota barvne svile, vezena z zlatom

9

Temno modro krilce v drobno položene gube
Bluza iz belega platna

10

Letoviščne toalete II

11

Lahka poletna obleka
iz svile ali batista

12

Bela platnena obleka
črno vezena

13

Elegantna obleka iz tenke taft
svile z barvasto vezeno

ESTETIČNA ŠEŠRSKE MODE

Vsaka moda je lepa in estetična, ako se giblje v gotovih mejah, če jih pa prekorači, tedaj postane neokusna, smešna ali celo zoprna. Moda, ki ima neupravičene ali pretirane forme, je neestetična.

Najnovejšim časovnim zahtevam odgovarjajoč način oblačenja imenujemo modo, ki doseže stopnjo umetniškega ustvarjanja, ako zadošča estetičnemu čutu. Individualen okus, umetniško izražen, dvigne vrednost obstoječe mode. Modern, v širšem pomenu besede, je najnovejšim časovnim zahtevam prilagoden način življenja, ki se izraža v obleki, občevanju in nazorih.

Estetična vrednost modnega predmeta je odvisna od osebe, ki ga nosi in je povsem različna od njegove umetniške vrednosti. Predmet sam na sebi je lahko lep in umetniško dovršen. V momentu pa, ko ga obleče oseba, kateri ne pristaja, postane za njo brezvreden, celo kvaren, ker kazi njeno, drugače lahko zelo interesantno zunanost.

Združiti umetniško vrednost modnega predmeta z osebnostjo v harmonično celoto, to zamore izraziti samo individualen okus in čut za lepoto. Ta čut, ki ni priučen, se da pač s pravilno vzgojo spopolniti.

Vsaka moda ima svoje karakteristične barve, črte in oblike, ki se dajo poudariti, ali omiliti, kakor je v posameznih slučajih potrebno. Združiti barvo obleke z ono las in kože, združiti njene črte in oblike z oblikami telesa, izraziti njen namen, to napravi moda, ki je pravilna, lepa in estetična.

Obleka, čevlji in klobuk, ki eni dami krasno pristajajo, napravijo drugo lahko smešno. Lepo telo moderno in estetično obleči ni težko. Umetnost pa je dati osebi vsakdanje zunanosti interesantno lice. Živa barva opozori na se in oni del telesa, ki nosi blago žive barve, mora biti tudi res lep in povdarka vreden. V slučaju, da si dama zaželi oživiti svojo obleko v živo barvo, mora natančno premisliti, na katerem mestu jo misli uporabiti. Za primer naj služijo modni čevlji z raznobarnimi vložki. Najbolj priljubljeni izmed omenjenih čevljev so bili oni iz laka, kombinirani z belim glacé-usnjem. Čevlji sami na sebi so res prav lepi in okusni, vendar je bela barva glacé-usnja tako živa in izrazita, da opozori vsakega takoj nase. Spričo tega je umevno, da so ti čevlji le za dame z majhnimi, lepimi nožicami v prozornih svilenih nogavicah, katere zakriva kratko krilo le do polovice. Dame pa, ki imajo velike ali okorno oblikovane noge, naj skušajo to

svojo telesno napako ublažiti, zakriti, ne pa nanjo še posebej opozoriti. V splošnem omenjeno, so čevlji z barvastimi vložki le za obleko iste barve, ker morajo z njo harmonirati. Z ozirom na čevlje bi omenil še sledeče: odgovarjati morajo času in namenu. Pozimi, v snegu in dežju, na potovanju in pri izvrševanju poklica naj se nosijo visoki čevlji; poleti, na promenadi in v salonu pa nizki in izrezani. Za vsakdanjo uporabo in poklic so trpežni, solidno izdelani, za promenado in salon pa v prvi vrsti lepi in okusni. Najekonomičnejši so pač črni čevlji, ker odgovarjajo vsakemu namenu in so prikladni za vsako obleko in ob vsakem času. Fina obleka zahteva fine čevlje, sportna sportne itd. Teh principov se mora držati dama, ki hoče zadostiti najprimitivnejšim temeljnim pravilom mode in o k u s a. Istih načel se mora držati dama, ki želi imeti okusno in moderno obleko. Pri nakupu blaga naj izbere kolikor mogoče diskretno barvo. Ima pa izrečno željo, imeti na obleki tudi živo barvo, potem naj jo uporabi le na nekaterih mestih, kakor na ovratniku, manšetah, pasu itd. Cela obleka žive, eksotične barve je sicer lepa, vendar zelo neekonomična, ker jo je mogoče nositi vsled njene vidnosti le v gotovih presledkih. V tem slučaju mora imeti dotična pač večjo izbiro toalet. Poleg barve predpisuje moda tudi določeno fasono. Poseben kraj poudarja gotove črte in oblike; drugače v isti meri pokvari obleko kot neokusna barva.

Izrezane bluže in obleke so okusne in lepe, dokler ni dekolté pretiran. Globok izrezek zahteva lepo oblikovan vrat, polna pleča, lepa prsa, sploh popolno postavo. Le tedaj je taka obleka estetična. Kakšna pa je dama koščene postave, oglatih udov, upadlih prsi, to je imel vsakdo priliko videti na letošnjih predpustnih veseljah in zabavah. Če moda zahteva tako pretiran dekolté, potem je bolje, da se dame, ki nimajo od narave dodeljene telesne lepote, pregreše proti taki modi, kakor pa proti estetiki. Pretirano kratka krila smejo nositi le dame z lepimi nogami, vitke in precej visoke postave. Majhna, debela dama izgleda v kratkem širokem krilu še debelejša in manjša. Bluza in krilo tvori obleko za sport in poklic. Za promenado in salon je celotna obleka, ki se le deloma prilaga telesu. Taka obleka pristaja posebno dobro damam, ki nimajo polnih oblik. Za oblikovanje nekoliko obilnih pa služi steznik, ki daje oporo in lepšo obliko. Nekoliko prevare za izpopolnitev telesnih oblik, ki jih je narava

zagrešila, je popolnoma opravičljivo. Razen različnega blaga in raznobarvne svile služijo za okras razne čipke, vezene in druga ročna dela, ki imajo lahko veliko dekorativno vrednost. Pravilna uporaba teh okraskov v veliki meri povzdigne lepoto toaleta in s tem cele postave.

Ozko spojeno z obleko je pokrivalo, pa naj bo to slamnik, klobuk ali čepica. Lepota pokrivala naj leži bolj v obliki sami kot v nakitu. Priljubljen nakit je pajčolan, ki pa zahteva precej originalnosti v načinu nošenja. Velikost pokrivala, ki odgovarja glavi in celotni postavi, je pravilna. Majhnim, debelim damam ne pristaja pretirano široko pokrivalo, ker izgledajo pod njim kot gobe. Poln obraz z majhnim pokrivalom, brez krajev je smešno okrogel, posebno še, če je nasek navzgor privihan. V veliki meri pa je odvisen efekt novega pokrivala od frizure in načina, kako ga dama nosi. Najti primerno frizuro, ki dobro pristaja obrazu in pokrivalu, je ena najtežjih nalog. Frizer napravi sicer lepo frizuro,

ali če pristaja obrazu in obleki, more presoditi le ženska sama. Oblika frizure pa je odvisna od lastnosti las.

Izrodek mode pa je barvanje las. Ne mislim barvanja v tem slučaju, če ima dama sive ali rdeče lase in želi njih barvo spremeniti; tu je barvanje popolnoma upravičeno; mislim svetljenje las. Taki lasje zadobe barvo prediva, ki se takoj loči od barve naravnih svetlih las.

Mnenje, da vsaka moda ni lepa, ker ne odgovarja eni ali drugi postavi, je napačno. Vsaka moda nudi toliko izbire v barvah, toliko variant kroja, da jo je mogoče prilagoditi vsaki postavi, pa naj bo majhna ali velika, vitka ali debela, samo pravo je treba izbrati.

Res lepa obleka je ona, ki je elegantna. Elegantna pa je ona dama, ki ima obleko, katera harmonira v barvah in v formi in ki odgovarja času in stanu ter izpopolnjuje njeno prirojeno eleganco, izrazujočo se v gestah, govoru in hoji. To uči estetika mode.

ARH. PROF. RADO KREGAR

A. D. LEGROS:

MODERNI BABEL

V primeri z nemško zagrizenostjo se Pariz odlikuje z bujno mednarodnim obeležjem. Pestra množica vseh barv in odtencev kroži po bulvarjih, koder se prodajajo časniki vseh jezikov. Tu vidiš v kiosku na Boul' Mich' (Boulevard Saint-Michel) novogrške dnevnike in obzornike, zraven se blesti «Obzor», malo više «Polonia» (poljska propaganda je precejšnja!), potem «Le Slovaque sans pays, opprimé par l'impérialisme tchèque», list, za katerega odklanjajo meni znani Slovaki vso odgovornost in ki ga na Dunaju izdajajo ka-li Madjari, nadalje množica srbskih novin, da ne omenjam drugih večjih narodov.

Tudi z živo besedo se dela reklama na vseh koncih in krajih. Sedaj nastopa stotina škotskih visokošolcev, ki so prišli raje na Francosko nego v London dopolnjevati svoje študije, nato govori španski pisatelj Salmeron v svojem narečju na Sorbonni o «Los Quinteros y su teatro andaluz». Malo dalje se hočem pomuditi pri čeških prireditvah. «Union Française», narodno društvo za duševno in gmotno razširjanje Francije, je, oziroma bo priredilo petero predavanj o Češkoslovaški. Doslej je govoril o češkoslovaški zemlji Jean Brunhes, profesor na Collège de France, pod predsedstvom princa Bonaparta; potlej o češkoslovaškem narodnem gospodarstvu vseučiliški prof. na Sorbonni Eisenmann pod predsedstvom senatorja in bivšega fin. ministra Marsala; 16. marca je pod predsedstvom vojnega ministra L. Barthouja govoril o češkoslovaškem slovstvu dr. Jelinek. V brezhibni francoščini je očrtal pred veliko množico glavne poteze češkega duševnega napora od prvih početkov do današnjega dne. Spričo izrednega zemljepisnega položaja se je razvil češki značaj do gotove žilavosti, ki je ne srečate pri drugih slovanskih rodovih. Čuli smo o neuspelem poskusu slovaškega župnika v Bratislavi, da bi uvedel mežjo slovaščino kot skupni knjižni jezik; o Palackem, ki je bil izprva tako zaverovan v Avstrijo, da je rekel: Avstrijo bi si bilo treba izmisliti, če je ne bi bilo — pozneje pa prišel do čisto drugega zaključka, potem o znani njegovi krilatici: «Bili smo pred Avstrijo in bomo še po nji.» Dalje je vseučiliški profesor, sedaj tajnik vnanjega ministrstva, Jelinek, ovrge sodbo Ernesta Denisa o češkem slovstvu, češ da je češka književnost izrečno borbeno (littérature de combat): pri novejših pisateljih najdete pri vsakem koraku zastopane ideje čiste umetnosti, in mimogrede pristavljam, da so Nemci očitali Čehom, kako naglo si prisvojé sleherno slovstveno

novost, čim je zagledala beli dan v Parizu... Francozi so z zanimanjem vzeli na znanje, da je Julij Zeyer doma iz Alzacije... Svetovno potezo pa je dobilo češko slovstvo z univerzalnim Vrchlickim, čigar delo šteje nad sto zvezkov, polovica je ličnih prevodov iz raznih evropskih genijev. Potem je conférencier našteval, koliko so Čehi storili za poznavanje Francozov (dr. Jelinek sam je prevedel, kolikor vem, Barbussov «Ogenj»), ter izrazil željo, da bi tudi Francozi delali enako s Čehi, nađejajoč se, da se v doglednem času pokaže na enem izmed 40 gledališč v Parizu ta ali oni češki igrokaz.

O napovedanih prireditvah «Les Français à Prague» in o češkoslovaški umetnosti (govori literat Camille Mauclair) pa prihodnjič. Iz obilice vsemožnih predavanj o svetovnih pokretili navajam kurzorično le še ono o Kitajski na Sorbonni 17. marca. V ogromnem amfiteatru, nabito polnem, je učenjak Painlevé s projekcijami dve uri razkladal uspeh svojega trimesečnega potovanja po moderni Kini, to pa vpričo najuglednejših mož današnje Francije. Iz cele zadeve odseva francoska volja do mirne penetracije, ki bi rada prehitela angleški vpliv v tej tajinstveni deželi na skrajnem iztoku. To je potrdil tudi navzočni kitajski minister Čen-Lo, ki je prečital s posebnim akcentom (z in ž ne gresta Kitajcu iz ust) izjavo, da se želi «mlada Kina» približati «stari Franciji». Istotako mi je povedal kitajski dijak Den Ko Čeng, katerega sem vzel na svojo vstopnico s seboj, da se danes uči mladina več francoščine nego angleščine. Painlevé je opravičeval to težnjo z eminentnim vplivom in čarom francoskih mislecev, ki so tolikanj prispevali k ublaženju človeške nravi (tortura!).

Gotovo ste že čitali o beograjski deputaciji, ki je pod Arc de Triomphe de l'Étoile prinesla svoj venec na grob «neznane vojske», v zahvalo za odlikovanje mesta Beograda. Pisalo se je tudi že o slavnostni seji na univerzi, kjer so ugledni veljaki napovedovali lepo bodočnost naši državi, nas vabili na tesno sodelovanje s Francozi, ponujali, naj pridemo k njim s prošnjami, če treba, «dasi ponosni Srbin ne prosi rad». Za zgled so si stavili našo napravo, po kateri tvorijo vsa jugoslovanska vseučilišča ozko enoto, da lahko brez ceremonij prestopaš z enega na drugo... Toliko oficijelno, «Étudiant français» pa seveda piše na sploh, kako se je paziti pred vsakim prihajanjem, da ne bi okužil s svojimi idejami zmagovite domovine.

Za hladnejše dneve

Poletni kostum iz lahkega volnenega dvovrstnega blaga

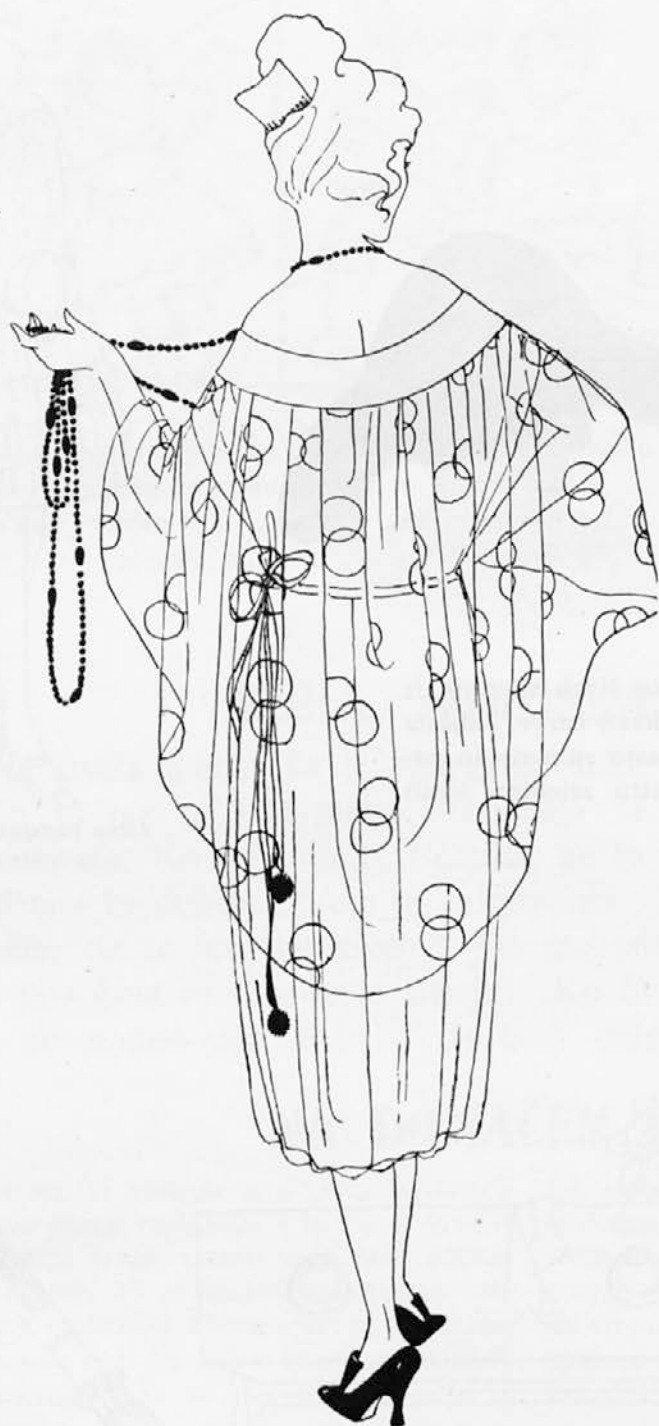
14

Temnordeč metuljčast taft

15

Zjutraj

*Jutranjka iz kineškega krepa slono-
koščene barve in prozorne tančice*

16

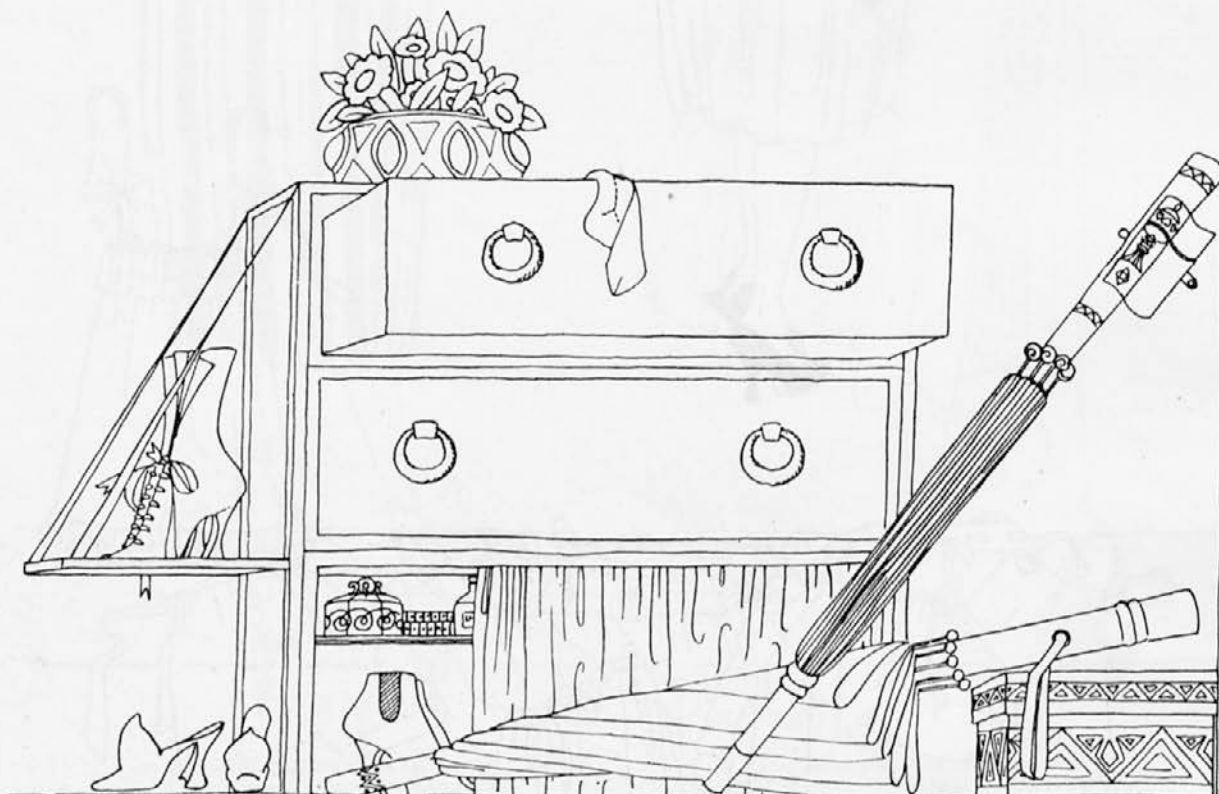

Osnutek „Vesne“. — Na roko šivan slamnik iz Domžalske kite, bakreno rdečkaste barve. Zaljšata ga dva svilena grozda citronasto rumene in pastelno modre barve z belkasto zelenimi lističi

*Lična batistasta oblečica
za male deklice*

17

Predali, polni ženskih skrivnosti

TRI PUNČKE

Moja punčka Donda
težka je tri kile,
če ji kdo bonbon da,
prična je od sile.

Moja punčka Čenča
gleda črnooko,
svilen trak ji venča
kodrašto baroko.

Moja punčka Avška
nogo si je zvila,
doktorja Mazavška
brž sem naprosila

Pa je djal: V obkladke
nožico zavijte,
limonade sladke
v suha usta vlijte!

Žubi doktor, kaj bo,
bo li zdrava skoro?
Kdaj bo tekla, kdaj bo
šla na Šmarno goro?

Vida Jerajeva.

MUHA. OTROŠKA ŠALA.

Nekdaj je živela muha. Ta je bila grda, suha; pa na veji je sedela in tako-le si je pela: „Ko bi jaz ne bila muha, ne imela bi trebuha, mnogo laže bi letela in brez dela bi živela. Ko ne bilo bi trebuha, ne bi bilo treba kruha, bi ne pila, bi ne jela, vendar bila bi debela.“ Veja je odgovorila: „Kaj boš, muha, se jezila? Bi trebuha ne imela, pa bi tudi ne živela.“ To zaslišala je ptička, ki lepo na veji čička; pa je muho pozobala in tako-le je dejala: „Ko bi ti ne bila muha, kje bi bila zame juha? Zdaj ne bodeš več skrbela, da brez dela bi živela.“ Cvrk.

NA DOMAČEM VRTU.

Srečni oni otroci, ki uživajo tã blagor; na deželi je vrt vsa narava okrog vasi, toda v mestu je vrt pri domači hiši za deco sreča, katero vedo prav oceniti šele v poznejših letih, ko se ginjeni spominjajo polzavestne detinske blaženosti. Domači vrt je za otroka vsemirje, v katerem doživlja bajne pravljice; domači hrošči, polži, metulji, ptiči so mu sorodna bitja, s katerimi se gode čudne stvari. Cvetke detinskih let, če jih zagledaš kot starejši človek skozi kako ograjo, ti pričarajo pred dušo takoj vso naslodo davnih, o! tako davnih dni! In vidiš se, kako plezaš za nezrelimi marelci, kako mečeš sestrici z visoke hruške v predpasnik sočne maslenke, si raztrgaš hlače in te našeškajo. Vidiš svoj najljubši skrivni kotiček na vrtu, tam čisto ob zidu poleg razpadlega čebelnjaka, prepreženega z divjo trto in skritega za ogromnimi solčnicami in za zeleno steno janeža. Tam si zidal iz stare opeke liliputske palače, preganjal strupene škorpione, ki so be-

žali izpod opeke v družbi strigalic, prašičkov, stonog in čuden vonj brizgajočih hroščev. Tam si tudi skrivoma pohrustal prve redkvice, ki si jih teti ukradel z gnojne grede in tam si preihiteval «hude» ure ter «skuhal rivec», kadar si se skregal pri igri. Sveži zrak vrta, njegovo solnce in njegova rosa pa so ti poklonili za vse življenje zlati zaklad utrjenosti in zdravja.

KONGRES GLEDALIŠKIM IGRALCEV

Nov pojav v gledališki umetnosti; v velikem slogu s precizno organizacijo smo doživeli v zadnjih dneh v Ljubljani kongres Udruženja jugoslovanskih igralcev kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod pokroviteljstvom Njega Visočanstva regenta Aleksandra.

Igralci Udruženja so se popolnoma zavedali svojih in strokovne organizacije nalog. Zborovanje je otvoril predsednik ljubljanskega pododborja g. Danilo, ki je v kratkem nagovoru predvsem pozdravil vse došle goste Srbe in Hrvate, omenil dosedanje delovanje strokovne organizacije ter končno prečital brzojavke, ki so bile odposlane regentu Aleksandru kot pokrovitelju «Udruženja», izražajoče radost nad neuspehom atentata, druga g. Pašiću v istem zmislu in tretja na naučno ministrstvo, kar je bilo sprejeto z viharim odobravanjem. Pri volitvah je bil enoglasno izvoljen za predsednika zborovanja g. Danilo, dva podpredsednika in trije tajniki. G. Cvijanović (Zagreb) pa je vodil zborovanje kot veščak.

Poročal je o penzijskem fondu ter o ukrepih, ki jih je tozadevno storil pododbor. O predmetu se je živahno razpravljalo. Ker pa se domneva, da bo še pred prihodnjim letom sprejet gledališki zakon, v katerem bodo vključena tudi vsa igralstva se tičoč materialna vprašanja, se o navedenem predmetu ni sklepalo definitivno. Obširno in živahno se je nato razpravljalo gmotno vprašanje članov na posameznih gledaliških kraljevine ter s tem v zvezi tudi sklepanje pogodb z gledališkimi upravami. Na razgovor je prišlo tudi vprašanje nameščanja, favoriziranja nedomačinov, predvsem Rusov.

Zborovalci so se z odobravanjem izrekli za pomoč nesrečnim poklicnim tovarišem, med katerimi je mnogo prvovrstnih moči, vendar ne na škodo lastnih ljudi.

Sledil je referat o izpremembi organizacijskih pravil, kjer so bile nekatere točke dopolnjene, oziroma izpremenjene.

Z velikim navdušenjem je bil sprejet dr. Leon Trauner za zdravnika Udruženja slov. igralcev.

Sekcije so zborovale celó preko polnoči.

Odkrili so tudi spomenike Antonu Verovšku in Ignaciju Boršniku. To je bilo slavlje zase in posebne vrste — dokaz medsebojnega spoštovanja in ljubezni.

Novi ljubljanski pododbor je izdal po presledku dve «Maski», 9. in 10. številko, ter zaključuje s tem «Maska» svoje polletno izhajanje. Zadnja številka «Maske» je slavnostno opremljena in ima geslo: -

Naj slavlje množice te ne upijani,

Posmeh strupenih duš naj te ne rani.

Dalje ima točen spored kongresa, nekaj zgodovine slovenskega gledališča in reminiscence slovenskih igralcev.

Uprizorile so se sledeče predstave v dramskem in opernem gledališču:

v drami: Remec, Učiteljica Pavla;

v operi: Slavnostna akademija;

Finžgar, Divji lovec;

Gogolj, Ženitba;

Nedbal, Poljska kri in

Petrovič, Pljusak.

Po predstavah je bila vsaki večer zabava v hotelu «Tivoli».

Gospod Cvijanović, ki je vodil zborovanje, se je z vznemirjenimi besedami zahvalil vsem društvom, ki so pripomogla, da je zborovanje tako točno uspelo, kakor tudi mestu Ljubljani in drugemu občinstvu ter je zagotovil, da odnese iz Ljubljane najlepše vtise.

Dalje se je zahvalil predsednik pododborja zborovalcem in pododborom, posebno predsedniku centralnega odbora, g. Brani, ter ga prosil za nadaljnjo oporo pri težkem stanovskem delu.

Na koncu zborovanja se je zapela «Lepa naša domovina», na kar je bilo to lepo zborovanje zaključeno.

Sešla so se tri slovanska plemena v ljubezni in delu v procvit naše lepe domovine.

L. PEČEK
v vlogi Konkordata

V vlogi Konkordata je g. Peček v Cankarjevi komediji «Pohujšanje v dolini šentflorijanski» na odru Narodnega gledališča ustvaril krasen tip nekakega domačega Mefista v kmečkih škornjih. Že ime Konkordat nam pove, kakšne vrste vrage je to; posebljeno jezuitsko hinavstvo, faktor, ki ustvarja «pobeljene grobove», ljudi in razmere, ki so na zunaj polni «morale» in zgražanja zoper vsak svoboden pokret in katerim je vse greh. Od blizu pogledani pa so brez vsake npravnosti, smrdljivo pokvarjeni, pregrešni, zločinski in cinični. Peček je že s svojo masko primerno označil to nerealno, pošastno figuro in je v igri z dobrim razumevanjem pripomogel do veljave humornemu sarkazmu te vloge.

L. PEČEK
v vlogi Konkordata

REŽISER ANTON DANILO-CERAR, ČLAN NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

NEKAJ ROČNIH DEL

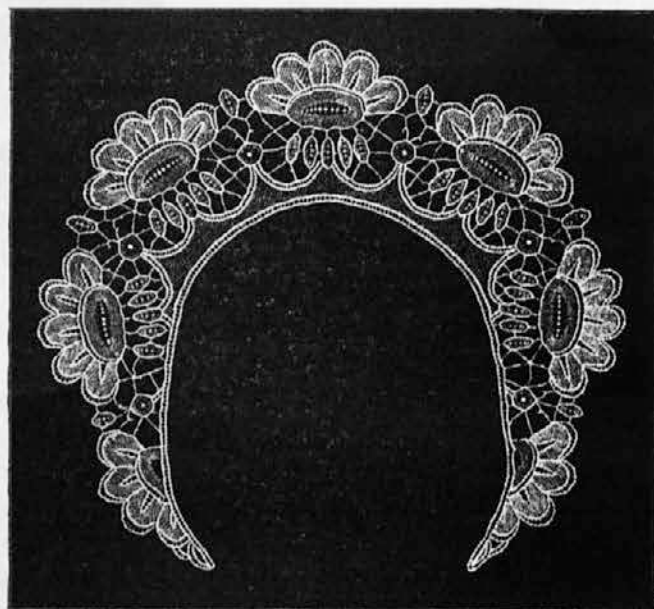
O čipkah in njih prihodnosti.

V današnji številki nam še ni mogoče podati ilustrirano besedo o domačih vezeninah in navodilo njih praktičnega vporabljanja, pač pa prinesemo to prihodnjič.

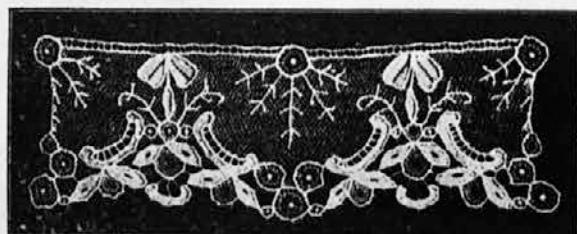
K našemu ornamentu hočemo pritegniti poleg klekclanja, vbodov, belega vezenja in drugih naših načinov tudi še šivane čipke starodavnega izvora in svetovnega slovesa.

Do sedaj so se bavile z njih študijem in izdelavo le nekatere naše dame, odslej pa bode dana prilika tudi širšemu krogu našega ženstva, priučiti se jim pri Osrednjem zavodu za ženska ročna dela ali njega podružnicah.

Tako bo mogla marsikatera pridna žena z njimi kaj zaslužiti in bo obenem pomagala širiti domačo in svetovno umetnost v ženskih ročnih delih. Čipkarska obrt, ki se je pri nas v zadnjih desetletjih pred vojno tako lepo razvijala, je med vojno trpela, ker ni bilo primerne materijala. Zato naj se zdaj kolikor mogoče povsod razširi in spopolni.

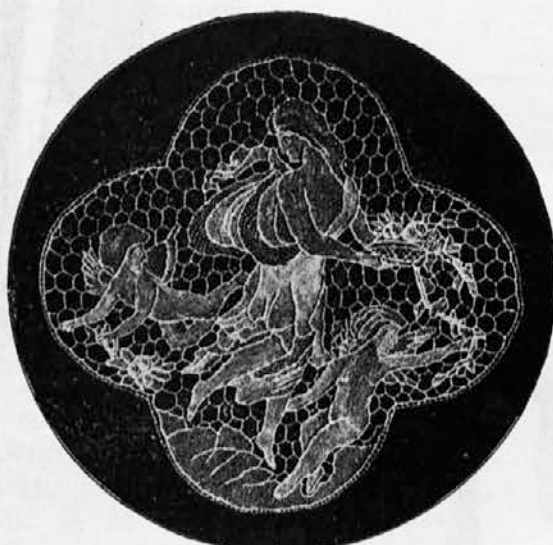
Šivana čipka. Poskus vporabe belokranjskih motivov za to vrsto čipk. Osnutek in delo g. M. Lindtnerjeve

Vzorec bruselskih (belgijskih) šivanih čipk. Delo g. M. Lindtnerjeve

Šivana čipka po starofrancoski predlogi. Za vporabo pod steklom na modernih toaletnih mizicah ali pri sličnem. Delo g. M. Lindtnerjeve

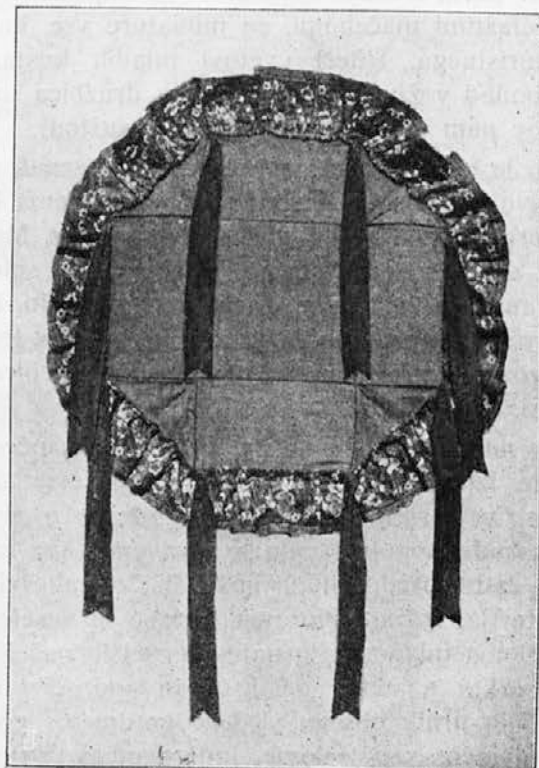

Vila z amoreti. Šivana čipka po moderni risbi za benečansko čipkarsko tehniko. Kot vložek v fin prtič. Delo g. M. Lindtnerjeve

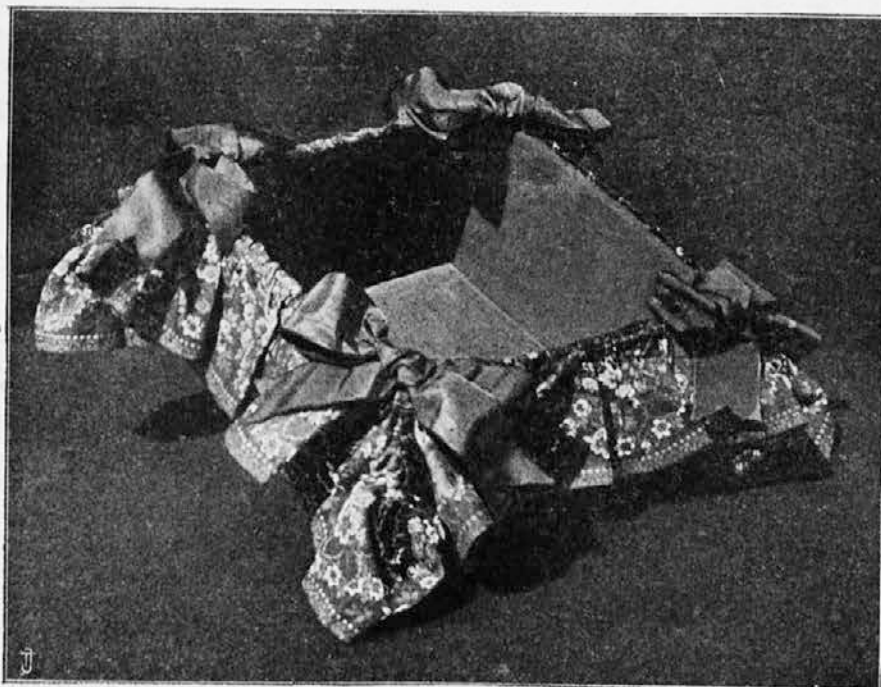
V mal dokaz, da zna tudi domača iznajdljivost in
 pridnost stvarjati prav lepe in vporabne predmete,
 naj nam služijo tele podobe

zložena

razstrta

Lična zložljiva štirioglata košarica iz lepenke, oblečena
 v rdeč kreton s pisano borduro

V KUHINJI LICEJSKE GOSPODINJSKE ŠOLE

Kdo ne pozna naše Mladike! Krasno, moderno poslopje ob robu tivolskih drevoredov, meja mesta in proste narave. Okoli poslopja vrt s cvetočimi grmi, nekaj sadnih dreves, sanjav park, solnčno šetališče, malo njivic, obrobjenih z žametastimi mačehami, en miniature vse, kar je lepega in koristnega. Rdeči cvetovi mladih kostanjev plamte na pomlad v živem ognju in črna družbiča muzikaličnih kosov nam prireja koncerte prav zastonj.

Pred vojno je bila Mladika prvi slovenski internat, nato bolnišnica, bivališče visoke gospode — pred dvema letoma pa je sprejela pod svojo gostoljubno streho Mestni licej, ker so drugi zasedli njegove prostore. To splošno skupno ime ima kar šest izobraževališč: gimnazijo, licej, reformirano realno gimnazijo, licejsko ljudsko šolo, trgovski tečaj in gospodinjsko šolo. Za naslov se ne prepiramo, nismo politiki.

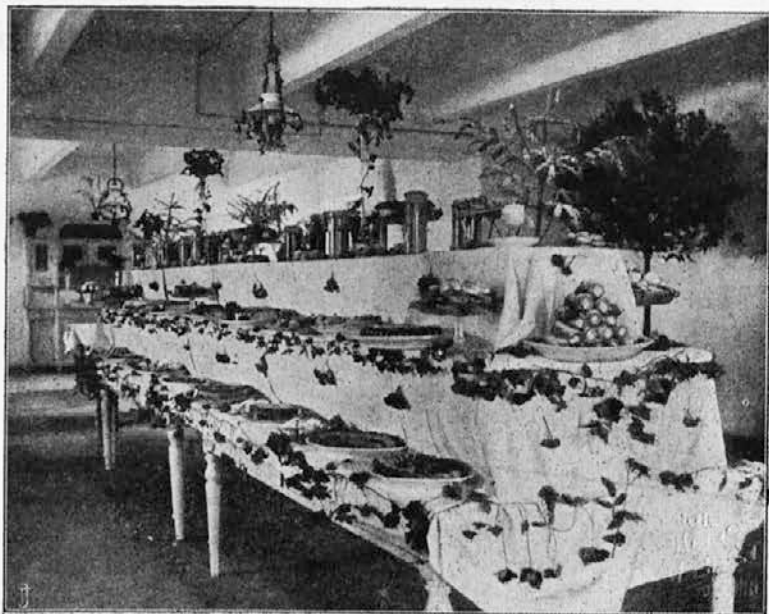
V zgornjih nadstropjih sama znanost in veda, učenost, razmotrivanje, izobrazba duha in razuma, duševno delo! V podzemlju, v gospodinjski šoli pa zdrava realnost, praktične vrednote, pogoj prvemu: v zdravem telesu zdrav duh. V belih, čistih predpasnikih in ličnih čepicah švigajo gojenke semtertja, ročne, pripravne, pridne in vesele kot je njihova 18letna mladost. Po najmodernejših načelih se uri v vsem, kar spada v delokrog in področje umne gospodinje. Njih urnik obsega sledeče predmete: gospodinjstvo, zdravstvo, vzgojeslovje, knjigovodstvo, kmetijstvo, računstvo in kalkulacija, spisje, hranoslovje, državoznanstvo, nakupovanje živil na trgu, kuhanje obeda in večerje, šivanje, pranje, likanje, pomivanje, pospravljanje in snaženje.

PRI DELU

Vodi jih priznana strokovnjakinja gospodična Jerica Zemljanova.

Če bi ne bilo pred vrati kuhinje strogega, lakoničnega napisa »Vstop prepovedan«, pa bi vas res povabila, da si ogledate opoldne to delavnico, kjer »bitij« se rodi brez broja. Pravcata Faustova čarobna kuhinja je to! V lahni megleni pari se tajinstveno dvigajo pokrovi in pokrovke,

IZ RAZSTAVE GOSPODINJSKE ŠOLE V MLADIKI

res ravno toliko, da ne moreš biti indiskreten in ne utešiš radovednosti. Vse kipi, raste, vre, piska, cvrči in mamljivi vonji se dvigajo iz čarobnih posod ter vzbujaajo sladke slutnje o tem in onem. V duru in molu se gibljejo prečudne lestvice navzgor in navzdol: ena seka, druga tolče, tretja melje, zopet druge režejo, gnetejo, stržejo, mešajo; kovinski žvenket pribora in kozarcev vmes — Faustova kuhinja! In pri tem ta red in snaga! Nikjer obrezkov in odrezkov, lupin in ostankov, vse kot bi se delo pravkar pričelo.

Na Veliki črni deski je napisan jedilni red.

Četrtek, 19. V. 1921:

Gospodinjstvo: Dolenčeva.

Garderoba: Mathova.

Obed: 1. Zeliščna juha.

2. Potvorjena tunina z majonezo.

3. Goveja pečenka v grabovi omaki. Pražen krompir.

4. Mladiški krapki.

Večerja: 1. Telečji zrezki v omaki. Parjen riž.

2. Marmeladna tortica.

Zraven rek: »Dober obed je važen tekmelec v ljubezni«.

Ali drugič:

Petek, 27. V. 1921:

Gospodinjstvo: Reichova.

Garderoba: Cvenklova.

Obed: 1. Prežganka z ajdovimi žganci.

2. Zelenjavni puding s špargljevo obliko.

3. Črn češnjevi kolač.

Večerja: 1. Kuhani sirovi štruklji.

Mešan kompot.

2. Snežni žličniki v kremi.

Rek: »Najboljše dišave obeda so: ljubezen, natančnost in snaznost!

Kaj vse so izdelale gojenke v letošnji zimski seziji. Mislim, da je ni bilo dobrodelne ali narodne prireditve (druga naročila ravnatelj principijelno odklanja), ki ni naročila buffeta v gospodinjski šoli.

Domišljam se zadnjega o priliki sestanka slovanskih inženjerjev. V ledeni omari so se hladile postrvi, ki so zamenjale gorski potok z zlatorumeno majonezo. Angleški roastbeef, postrvi v aspiku, pljučna pečenka v aspiku, obložena pljučna pečenka, preslaninjeno telečje stegno, ruska jajca, šunkine pastetke, mladiški krapki — in kaj naj vam še vse naštejemo! To je bilo šal, dovtipov in smeha pri delu! «Kako okrasimo tole?» — «Glasujmo!» Razburljivo

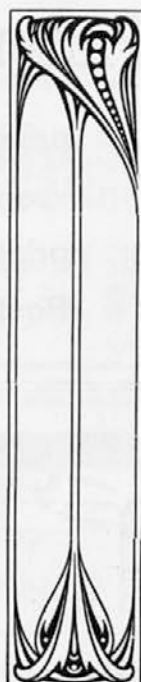
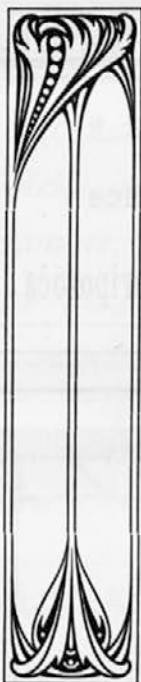
glasovanje, vsaka želi uveljaviti svoj okus. «Propadle ste, me smo zmagale!» «Jaz napišem na tole: Izdelek Mare...» «Bahačka, še fotografijo priloži in snubec ti je gotov!» Salve smeha. Neumorno so jim šle ročice in jezički in zraven so sanjale o pohvali in slavi, ki jim jo donese večer, ko bodo smele same servirati gostom.

To ni domišljavost in napihovanje, vesela zavest izpolnjene dolžnosti je to, zdravo samozaupanje in pravilen ponos. Vesela sem jih bila.

Po oknih se vijejo nežni lističi marelc in zelena luč nosi poezijo vrta v kuhinjo. Poezija in proza v harmonični spojitvi.

IZ RAZSTAVE V MLADIKI

Vporaba narodnih motivov iz zbirke prof. SIČA za „dečvo“, katere kraj je deloma povzet iz hrvatske narodne noše

KNJIŽEVNA POROČILA

«V pomladni noči.» Prinašamo v prevodu kratko povestico češke pisateljice Ane Zieglerjeve, urednice «Ženskega obzora». Izdala je v zadnjem času tri knjige: «Usmēvy» (nasmehi), «Trpke pokary» (trpke čaše), in «Klamna vitězství» (goljufive zmage). Rada popisuje v kratkih povestih dogodke iz vsakdanjega življenja, njene junakinje so žene, hrepeneče po sreči, razočarane in prevarane, vendar nosijo s seboj vero v srečo in ljubezen in z njo hodijo skozi življenje.

Sanje. Zdenka Marković je priznana hrvatska pisateljica. Ravno kar je izdala knjigo «Let». O knjigi bomo drugič več govorili. Knjiga je polna lepih misli o velikem življenju, ki ga sanjajo hrepeneča srca. Pisateljica, ki je profesorica na ženski gimnaziji v Zagrebu, prebiva že dalje časa pri nas v Kranjski gori. Njeno knjigo «Let» priporočamo našim čitateljicam.

Slovenska ženska knjižnica. Izšel je prvi zvezek te zbirke, ki jo izdaja Mariborska tiskarna. Prinaša zbrane spise naše prve pisateljice Josipine Turnograjske. O tej za naše ženstvo važni knjigi in zbirki bomo še govorili.

«Spomini na Cerknjsko jezero i. dr.» so izšli v izbranih spisih dr. H. Dolenca (Tiskovna zadruga). Lepi prirodni popisi naših no-

trajskih gozdov in zanimivi dogodki iz lovskega življenja so tu podani v krepkem narodnem jeziku in nudijo čitatelju mnogo užitka.

«Pesmi o zlatolaskah» je naslov zbirke, ki jo je izdala «Slovenska Matica». Pesnik Pavel Golia, ki nam je znan iz «Ljubljanskega Zvona» in «Slovana», se nam je lepo predstavil s to pristrčno zbirko, ki bo našla povsod mnogo čitateljev in čitateljic.

Češka pisateljica Gabrijela Preissova je prebivala zadnji čas s svojo hčerko na našem Bledu. Prej je bivala v Dubrovniku. Preissova je znana kot velika prijateljica Slovencev.

Češkoslovaška žena. Pod tem naslovom pripravljajo Čehinje v Pragi veliko razstavo, ki naj pokaže delo češkega ženstva na narodnem polju in statističen pregled, kako se uveljavlja češka žena v javnem življenju kot profesorica, učiteljica itd. O razstavi bomo poročali.

Razstava slikarske šole «Probuda» je bila otvorjena na obrtni šoli in je pokazala lepe uspehe enega četrletja. Slikarsko šolo je obiskovalo okoli 100 gojencev, med njimi se kaže nekaj nadarjenih sil, ki bodo v bodočem letu pokazale svoj napredek. Šola se nadaljuje.

Specialna trgovina ur, juvel, zlatnine, srebrnine in raznega nakita

R. BIZJAK, MARIBOR, Gosposka
ulica št. 16

Jedilno orodje Optični predmeti

Veletrgovina z železnino

Pinter & Lenard, Maribor

priporoča svojo bogato zalogo
vse vrste kuhinjske posode in
priprave za hribolazce (turiste).
Postrežba točna. Cene solidne.

Veletrgovina papirja, knjigarna in knjigovezna industrija

VILKO WEIXL

MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 8
na vogalu Vetrinjske ulice
se spoštovanemu občinstvu vljudno priporoča

DELNIŠKA TISKARNA, D. D.

LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 16
TELEFON 132
BRZOJAVI: DELTISK

LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 16
ČEKOVNI URAD
ŠT. 11.630

IZDELUJE VSE TISKOVINE DO NAJUMETNEJŠEGA BARVOTISKA
TISKA LISTE, ČASOPISE, KNJIGE, TRGOVINSKE IN URADNE TISKOVINE

OBENEM PRIPOROČA SVJČO
NAJBOLJE UREJENO

KNJIGOVEZNICO

KI IZVRŠUJE KNJIGOVEŠKA DELA
OD NAJPREPROSTEJŠE DO NAJFINEJŠE VRSTE

*Modna in
manufakturna
trgovina*

Fr. Majer

Maribor

Glavni trg št. 9

*

*Priporoča iz svoje
zaloge: dobre razno-
vrstne češke kam-
garne in ševijote za
moške in ženske
obleke, razno perilo,
etamine, platno itd.,
vse po znižani ceni.*

**Zaloga usnja
in čevljev**

Telefon šte. 157

Dragotin Roglič **Maribor**
Koroška cesta
šte. 19

J. N. ŠOŠTARIČ

MARIBOR

ALEKSANDROVA CESTA ŠT. 13

(V LASTNI HIŠI)

TRGOVINA Z MODNIM, MANU-
FAKTURNIM IN KONFEKCIJSKIM
BLAGOM, PERILOM ITD.

CENE NIZKE, POSTREŽBA SOLIDNA!

FRANJO BUREŠ
urar, zlatar in očalar

Maribor, Aleksandrova cesta 39

Precizijske ure :: Očala :: Briljanti, demanti

Popravila dobro in točno

Urar južne železnice in zapri-
seženi sodnijski izvedenec

JADRANSKA BANKA

POD NAJUGODNEJŠIMI POGOJI TER PREVZEMA VSE BANČNE POSLE

BEOGRAD, CELJE, DUBROVNIK, KOTOR,
KRANJ, LJUBLJANA, MARIBOR, METKOVIČ,
OPATIJA, SARAJEVO, SPLIT, ŠIBENIK,
ZADAR, ZAGREB, TRST, WIEN

BANKA IMA NAJBOLJŠE ZVEZE Z VSEMI VEČJIMI KRAJI V TU- IN V INOZEMSTVU

SPREJEMA VLOGE NA
HRANILNE KNJIŽICE,
ŽIRO IN DRUGE VLOGE

KREGAR R.